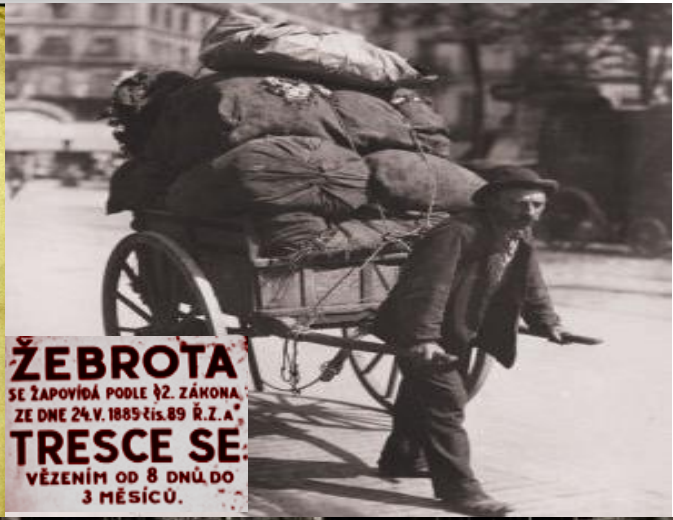
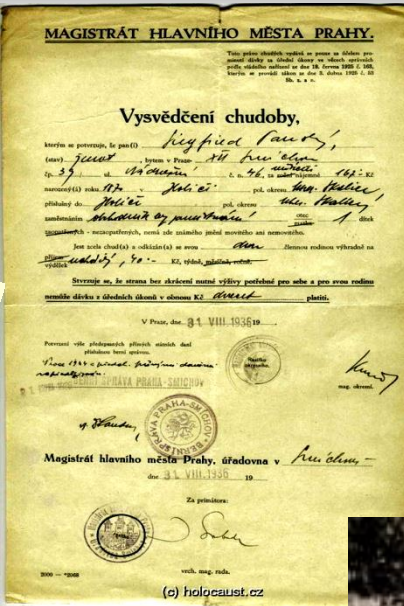

Geneze sociální práce na dnešním území ČR

Pavla Kodymová

Po obědě v sirotčinci v Čes. Budějovicích.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

Vzdělávání

Počátky sociálního školství - kritika

Nově vzniklé sociální školy neodpovídaly představě dokonalých odborných „učilišť“. Chyběl vědecký základ, osnovy ne zcela vyhovovaly, nedostatek učebnic a především pedagogů. Výběr studentů byl náhodný, zvažovaly se pouze osobnostní vlastnosti vhodné k výkonu tohoto povolání.

Očekávání od spolku

Participace na změně dosavadního stavu sociálního školství.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

Praxe

Akceptace absolventů v praxi

Místa byla zpravidla v soukromé sféře, veřejná sociální péče, téměř o sociální pracovníce téměř neprojevovala zájem. Místa sociálních referentů ve státní správě byla zpravidla obsazována bez nároků na odborné sociální vzdělání. Jen v Praze a částečně i v Brně, dostávali přednost uchazeči s odborným vzděláním.

Očekávání od spolku

změny v uplatnění sociálních pracovníků a o úpravu jejich kompetencí na pracovištích.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

Sociální pracovníci

- Zdraví a výkonnosti sociálních pracovníků - povolání fyzicky i duševně vyčerpávající.
- Nízké finanční ocenění.
- Oblast působnosti a kompetence na pracovištích.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

- Pouze zlomkový počet pracovníků zastával funkce do jisté míry samostatné a odpovědné, zato většina pracovala v postavení podřízeném.
- Bylo běžné, že odborně vzdělané sociální pracovníce služebně podléhaly nadřízenému „neodborníkovi“, který měl v tom lepším případě alespoň odborné vzdělání jiného druhu, ale mnohdy také člověku bez vyššího vzdělání.
- **Očekávání od spolku**
- Změny v profesním životě.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

1925

- Návrh rámcové pracovní smlouvy, která absolventkám Vyšší školy sociální péče vstupujícím do služeb různých sociálních institucí zajišťovala minimální služební výhody a stanovila jejich povinnosti a nároky.
- Prostřednictvím svépomocné akce založen podpůrný fond.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

1932

Období krize na trhu práce - snížením platů i tím, že nebylo možné umístit všechny absolventky posledního ročníku školy.

Spolek začal jednat o pojištění v nezaměstnanosti s nepolitickou “Jednotou soukromých úředníků”:

- poskytla členkám spolku výhodné podmínky pojištění,
- založila pro ně zvláštní odborovou sekci sociálních pracovníků s vlastním vedením,
- obstarávala rozmnožování spolkového tisku: “Zpráv” a “Sociální pracovnice”.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR

1940 - 41

- Po mnohých intervencích a jednáních se zástupci ministerstva sociální a zdravotní péče a Národního ústředí sociální a zdravotní péče byl přijat již dříve schválený a v Lize proti tuberkulóze používaný platový řád.
- Národní ústředí dobrovolné péče sociální a zdravotní vydalo po mnohaletých snahách členek spolku platové směrnice, které mimo jiné zaručovaly příplatky a platový postup po každém třetím roce.

Vybrané aktivity Organizace sociálních pracovníků ČR (1921-1948)

Hlavní výstupy činnosti spolku

- Od poloviny 20. let byla vedena evidence všech volných pracovních míst .
- „Sociální pracovnice“ - názory na sociální práci z pohledu sociálních pracovníků.
- Mezinárodní spolupráce.
- Vzdělávání.
- Propagace sociální práce.
- Péče o členy.

Shrnutí vybraných aktivit a poznatků mezi dvěma válkami v ČR

- Pojetí člověka z bio-psych-sociálního hlediska.
- Zaměření na prevenci a práci s dětmi a mládeží.
- Snaha o maximální možnou mimoústavní péči.
- Snaha o propojení zdravotní péče a sociální péče do funkčního prvku služeb vstupujících do rodin.
- Snaha o multidisciplinární spolupráci.

Případová práce - změna koncepce

- Sociální práce se zaměřuje na přizpůsobivost jedince, který je v disharmonii se svým okolím a se sebou samým.
- Vztah člověka k okolí je terminován jeho duševními, fyzickými a citovými zkušenostmi, které mají na něj mají konstruktivní, ale také i destruktivní vliv.
- Úkolem SP je posoudit kladné a záporné vlivy a osvobodit jedince od vlivů negativních a pomoci jedinci rozvinout sílu k řešení vnitřních konfliktů.

Školská sociální práce

- Po vstupu lékařů do škol se objevil požadavek sociálních pracovníků...“Prevence bez spolupráce s rodinou se jim jevila jako značně iluzorní“.
- Počátkem třicátých let dvacátého století je na Praze VIII sociální pracovnice Nevařilová pověřena zavedením sociálně-zdravotní agendy do místních škol. Na starost měla dva „školně-lékařské“ obvody s celkem pěti tisíci dětmi.
- Od školní sociální pracovnice se požadovalo, aby koordinovala spolupráci mezi pedagogy, žákem, lékaři, sociálními institucemi a rodinou.

Sociální práce při nemocnicích.

- Z oblasti péče o veřejné zdraví se sociální péče začala postupně přesouvat i do oblasti zdravotní péče individuální.
- Nositelkami byly sociální pracovnice různých poraden a zdravotně-sociálních institucí, které docházely do rodin a bytů a staly se prostřednicemi mezi lékařem a nemocným.

Sociální práce při nemocnicích

- V nemocnicích a léčebných ústavech byla kromě zdravotního vyšetření kladena za úkol lékařům i sociální anamnéza. Tu pak doplňovala sociální pracovnice šetřením v bytě nemocného, v jeho rodině, sousedství i na pracovišti.
- Na jeho základě zaznamenala soukromý a pracovní život pacienta, jeho hmotné, společenské, duchovní a přírodní prostředí, tak aby byl lékař schopen ujasnit si vztahy mezi zdravotním stavem nemocného a jeho sociálním prostředím a posoudit, do jaké míry má přítomné onemocnění sociální etiologii nebo souvislost.

Sociální práce při nemocnicích.

Tým sociální služby je složen:

- z lékaře a zdravotní sestry, kteří se věnují péči u lůžka nemocného a
- sociálně-zdravotního pracovníka, který spolupracuje se všemi potřebnými složkami komplexní péče mimo nemocnici (rodina, původní nebo nový zaměstnavatel, domácí lékař, sociální služby, škola, veřejná zdravotní služba aj.).

Sociální práce při nemocnicích.

Aby tým mohl dostát svým povinnostem, bylo třeba naplnit následující úkoly:

- připravit lékaře na provázanost zdravotní i sociální složky života každého z pacientů formou teoretické a praktické výuky při studiu,
- vyškolit ošetrovatelský personál,
- vyškolit dostatečný počet pracovníků sociálních i zdravotních,
- založit ústředí nemocniční sociální služby.

Sociální práce v obci

- Sociologická znalost prostředí,
- znalost zákonů, zjišťování údajů o obyvatelstvu v dané lokalitě, stanovení stupně sociálního vývoje,
- právní normy vztahující se k obecnímu zřízení, pravidla instančního postupu při úředním řízení, význam náboženských a národnostních vlivů,
- zdravotní zařízení, hustota obydlení,

Sociální práce v obci

- demografická data: pohyb obyvatelstva, počet obyvatel, jeho věkové rozvrstvení a složení podle povolání,
- pro péči o děti potřebuje mít přístup zejména k údajům o úmrtnosti a
- stejně tak k údajům týkajícím se sociálních nemocí – rozsah alkoholismu, výskyt infekčních nemocí.

Sociální práce v obci

- Zjistit výskyt, nejčastější příčiny a počet občanů či rodin žijících v hmotné nouzi - doplněný přehledem o tom, jak je o ně postaráno péčí veřejnou či soukromoprávní,
- stupeň zaměstnanosti, rozsah emigrace i imigrace v dané lokalitě, v národnostně smíšených krajích početnost menšin a cizinců, statistická data mapující náboženské a politické poměry.

Sociální práce v obci

Komplikace rozvoje a kvality SP

- Prolínání soukromoprávního a veřejnoprávního sektoru.
- „ ... Volení činitelé v obci zpravidla nemají kvalifikaci pro sociální práci, přesto musí sociální pracovník – pokud je jejich zaměstnancem – jejich návrhy respektovat, i když má na sociální opatření odlišný názor.

Praxe

- Pravda a lež ve vztahu sociálního pracovníka a klienta.
- Etická dilemata .
- Spolupráce mezi dobrovolnými a profesionálními sociálními pracovníky.

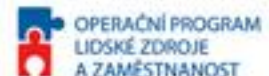
Propagace sociální práce – tisk, film ...

- Nenápadný způsob propagace zaniká vedle agresivní propagace jiných oborů.
- Zejména tisk jako opora SP má:
 - ukazovat, kde a jaká práce je třeba,
 - hodnotit práci dobrou,
 - varovat před zneužíváním a špatnou prací,
 - vést ke spolupráci,
 - vychovávat veřejnost ke správným názorům na úkoly společnosti jako celku a nabádat občany ke spolupráci s úředními orgány sociální péče atd.

Děkuji za pozornost

pavla.kodymova@ff.cuni.cz

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz